

Basilica quæ appellatur S. Laurentii, ubi craticula A
ejusdem habetur.

Basilica quæ appellatur ad Vincula Petri, ubi ha-
betur catena qua Petrus ligatus.

Basilica quæ appellatur ad S. Adrianum.

Basilica quæ appellatur Grisogoni.

Basilica quæ appellatur S. Clementis.

Basilica quæ appellatur S. Agathæ.

Basilica quæ appellatur S. Stephani.

Basilica quæ appellatur S. Marci.

Basilica quæ appellatur S. Marcellini.

Basilica quæ appellatur S. Michaelis archangeli.

Basilica S. Bonifacii mart., ubi ipse dormit.

In his omnibus basilicis per certa tempora publica
statio geritur.

APPENDIX III.

in chronicon sequens Maii monitum.

Jam diu videram in codice Vat. Palatino Chronicon Latinum quoddam; neque tamen ad ejus curandam editionem curas meas convertere aui: quia quamvis coler littera Romana quadrata scriptus, ad sæculum circiter octavum referendus sit, nihilominus ejus Latinitas valde squalet, imo, ut certe nunc in codice legitur, solœcismis innumeris et incredibili mendositate laborat. Fructus quoque historie raro novus videtur, quia multa scripti pars in exponendis tropice evangelici textus locis versatur. Imperatorum demum præcipue catalogus intolerandis scatet erroribus. Attamen eximia codicis vetustas, quam, ut dixi, scripturæ genus suadet; præterea Chronici terminus in nono Justinii Junioris anno (Christi 574) conclusus, quæ res chronographi ætatem ipsiusque lucubrationis tempus denotare videtur, quia ne ad totum quidem Justinii regnum extenditur, quod fuit annorum tredecim; hæc, inquam, tanti apud me fuerunt, ut breve hoc Chronicon (reformatis tantum identidem dictionis gravissimis solœcismis) his voluminibus mei pagellis tradendum nunc censuerim: præsertim cum rudis interdum antiquitas magis quam polita novitas placeat.

Jam sub initio quidem, et mox cap. 4, Chronographus noster, contra Scotorum systemata canonesque chronicos stylum acuit; quæ res mihi suspicionem ingerit, Anglum hunc esse hominem vel Celtam aut Francigenam, qui finitimis suis, ut lit, vel proximis obliquoatur. Certe Anglorum aut Francigenarum Latinitas, cujusmodi per ea tempora fuerit, videre licet in Virgilio grammatico, in Faminibus hespericis*, et in lexicis novi protogis, quæ nos scripta alibi edidimus. Num vero noster Chronographus contra Bedæ de sex ætatibus mundi recentem tunc librum insurgit? Scotum ab homine Francigena dici Bedam parum mirarer quia Scotorum appellatio latius olim in

* *Hesperica famina* videsis Patrol. tom. XC, col. 4185. Edit.

Britannia, quam nunc, patuit. Ad rem quod attinet, Beda utique sexta mundi ætate natum Christum ait, negat tamen, pro suo systemate, tunc expletam fuisse sextam ætatem; quoniam imo eandem se vivente adhuc agi censet; cui noster cap. 24 diserte ac magnopere contradicit. Sed enim molestum mihi est in his quæstiunculis tempus terere, quas opto ut melius aliquis per otium evolvat.

Sed illud demum admirationem meam maxime commovit, quod hunc Chronographum in prioribus decem capitulis, et in imperatorum catalogo, cum nemine magis consentientem comperi quam cum Græco Joanne Malala (cujus ipsamet verba quandoque interpretatur et exprimit) vel certe cum auctoribus ab hoc laudatis Clemente, Theophilo, Timotheo, et Eusebio. Quid inde? Num hic Latinus Angligena vel Francigena Græcum Antiocheni Malalæ opus vidit? Mitto nunc controversiam inter Hodium atque Cavæum ventilatam de Malalæ ætate; qua etiam omissa, parum mihi videbatur verisimile, Antiochenum haud magni nominis auctorem ad Oceani littora aut insulas jam tunc pervasisse; et iam omnino postea pervasisit; namque Malalæ opus in'er codices Bodleianos in Anglia repertum est, unde editio quoque manavit. Nec illud ignoramus, quod medio ævo, mirabiles magis narratores, cujusmodi est Malalas, vel novarum rerum auctores, quam severi sanique historici legi solebant. Alioqui Græcos libros in Gallia certe Carolo Calvo regnante, satis notos fuisse, demonstrant Joannis Scoti vari labores, et Græcæ linguæ peritia; de quo homine nos diximus in quinto classicorum AA. volumine, ubi poemata ipsius hellenismum redolentia vel potius jactantia edidimus. Nolo igitur diutius conjecturis indulgere; etenim Latini Chronographi cum Græco Malala consensuum Scholia nostra mox demonstrabunt.

CHRONICON ANTIQUISSIMUM

EX PALATINIS MEMBRANIS EDUCTUM.

(Maii Spicilegium Romanum.)

INCIPIŦ AUCTORITAS OPERIS PRÆSENTIS.

CHRISTE, FAVE VOTIS BONIS.

1. Jam tempus est ut se veritas, luculentis rationis optutibus, omnibus semetipsam perlustret in faciem; jam prudentiori conatu, tanquam per obstruos cavernarum rivulos, novam et integram se veritas produat ex utero. Jam ne nos fallant multiloquio suo Scottorum scholares, ipsa se nobis veritas liquidissimis labiorum promat nectareis, ut omnem a nobis amaritudinem tollat alienæ doctrine: ut antra caliginis obnubilante mendacio, sua nos veritas luce tanquam solis jubar inlustret ab alto, ut mendacium fugientes veritas amplectatur, et uti caligine tenebrôsæ noctis obstante luci veræ causarum, clarescat omnibus lætissimus dies in vultu. Nunc

* Hæc ipsissima Græcæ dicuntur apud Joan. Malalam, Chronogr. part. 1, ed. Ven., p. 93, cujus hoc

igitur, si placet, ut certum sit, ipsa mundi consilia perquiramus, quo tempore, qua ætate mundi adfuerit Christus Salvator in carne, cujus etiam consulatus atque imperium mundo in hoc agebatur in terris, dum e cælo Dei Filius in utero Virginis velut rex inseedit thalamo. Explicit prologus.

INCIPIŦ HISTORIA CHRONICA,
QUAM ETIAM PARI NO O EXPLANAVERT
CLEMENS, VEL THEOPHILUS, ET TIMOTHEUS
DILECTISSIMI DEI EPI COPI CHRONOGRAPHI,
ET DILECTUS DEI CHRONOGRAPHUS
EUSEBIUS PAMPHILI *

In loco noster putus interpret est. Porro de auctoritatibus citatis a Malala ex Clemente, Theophilo, Ti-

2. Anno 42 Octaviani Augusti Cæsaris natus est Dominus et Salvator noster Jesus Christus. ^a Eusebius enim ait, quia postquam transivit xl. et primus annus et mensis sextus regni ejusdem Cæsaris ^b, in mense ^c Dystro, id est secundum Latinos Martio, die 25 mensis, hoc est viii Kal. Aprilis, qui secundum Græcos Xanthicus appellatur, hora diurna secunda, initiante tertia die Dominica, missus est archangelus Gabriel evangelizare beatam Mariam, in civitatem Galilææ cui nomen Nazareth, in consulatu ^d Cyrini et Longini, cum esset desponsata viro cui nomen erat Joseph, procurante quidem Syriam Vitellio, qui tunc agebat ^e juvenis sub eodem Augusto Cæsare. viii ergo Kal. Aprilis, id est æquinoctio vernali, conceptus est Dominus in utero Virginis. Nam et eadem die patibulum crucis ascendit, et postea in sepulcro est positus. Et alia magnalia Domini in ea die gesta sunt, id est initium hic mundus ipsa die sumpsit a Deo; et tunc transierunt filii Israël per mare Rubrum tanquam per aridam terram; et tunc expugnatus est diabolus, et de cælo projectus est cum angelis suis; et tunc ipsa die sanctum Jacobum fratrem Domini de pinna templi deorsum projecerunt Judæi. Conceptus est igitur Dominus in utero Virginis viii Kal. Aprilis, id est v et xx die mensis Martii; qui est xlii annus imperii Augusti Cæsaris, viii Kalendarum Januariarum, mense Appellæo, qui est Decembris, in die xxv mensis, hora diei vii, in civitate Judææ, cui nomen est Bethleem, sub præside Syriæ Cyrino exconsule, consulatu vero ejusdem Octaviani Augusti et Silvani ^f, toparcha autem Judææ Herode illo majore, filio Archelai, sicut evangelista testatur.

3. Colliguntur ergo ab Adam usque ad Phalec filium Heber, annorum tria millia. Et a Phalec usque ad xl. et ii annum regni Augusti Cæsaris, anni ii mille dcccc lxxvii. Et ita colliguntur ab Adam primo homine usque ad incarnationem Domini nostri Jesu Christi, et xlii annum regni Augusti Cæsaris, anni v mille dcccc lxxvii. Et inde est conversatus cum hominibus super terram Dominus noster Salvator Jesus Christus circiter annos xxxiii non plenos parum quid. Ut fiant ab Adam usque ad Domini nostri Jesu Christi secundum carnem nativitatem, et passionem crucis, et assumptionem ejus ad cælos ad Patrem, anni vi mille pleni. Phalec etenim, secundum propheticam vocem Moysis, in dimidium dicitur temporis futuræ incarnationis Christi intervenisse adventum. Sicut enim hominem sexta die de terra plasmavit Deus, ut Moyses magnus scriptor temporum exposuit in suis monumentis, ita hoc definivit: Et erit, inquit, una dies Domini sicut mille anni. Sexta igitur die fluxit hominem Deus, et cecidit sub peccatum hono. Ut hoc quoque clarius appareat, quia sicut sexta die homo in paradiso plasmatus currit in peccatum, ita sexto ætatis mundi millennio Christus super terram manifestatus est, et salvavit hominem, per crucis signaculum ligni et resurrectionem ex mortuis reformando ^g.

4. Quod etiam pari modo Clemens vel Theophilus et Timotheus, dilectissimi Dei episcopi et chronographi, explanaverunt, invicem hic consonantes. Dilectus autem Dei chronographus Eusebius Pamphili

motheo atque Eusebio, legantur Hodii prolegomena n. xxxi, xxxii, xxiv, quibuscum tamen conferre oportet contradictiones G. Cavæi art. de Malala.

^a Codex habet *superius* pro *Eusebius*.

^b Euseb., Hist. eccl. 1, 5.

^c Utitur noster appellationibus mensium Macedonicis.

^d Malalas, vel historici apud eundem, p. 95, *Quinti et Longini*. Sic etiam consentiunt de procuratore Vitellio.

^e Malalas *προαχθέντος νεωσσι, nuper promoti*. Noster vero intellexit *juvenis*.

^f Hoc item aiunt historici apud Malalam, p. 96.

^g sexto quidem millennio annorum et ipse dicit apparere Salvatorem Christum, secundum numerum sex dierum plasmationis Adæ, prius tamen quam expleta fuissent sex millia annorum. Quia, dixit, apparuit Dominus: Deus Jesus Christus Salvator noster ad eripiendum genus humanum, et natus, inquit, ex Virgine humanatus est in quinto millennio et quingentesimo et ii ^h anno passus est et resurrexit Dominus noster Jesus Christus, et adsumpsit esse in cælos anno ætatis sæculi ab Adam *vm dxxxiii*. In sexto autem annorum millennio concordant omnes apparuisse Dominum, quamvis Scotti concordare nolunt, qui sapientiam se existimant habere et scientiam perdidissent: vel etiam unus plus, alius minus dixerunt. In sexto millennio annorum, secundum propheticam vocem, elocutiones universæ consentiunt, etiam quamvis repigritent qui exposuerunt de numero annorum. In novissimis tamen temporibus apparuisse Salvatorem, sicut divina Scriptura significat, omnes testati sunt. Nam et in sanctis Evangeliiis repperit hoc factum, dum unus tertia hora Christum dicit esse crucifixum, id est Marcus; alii vero in sexta eum asserunt ligno crucifixum: quare apud imperitos contraria sibi hæc videbuntur, sed non sunt contraria veræ rationi, ubi se sic puriter ⁱ completitur divina Scriptura, dum tamen diligentius ruminatur et bene tractatur ab his qui non de sua, sed de Dei præsumunt sapientia.

5. Igitur cum natus esset Dominus Jesus in Bethleem, in xl. et ii anno regni Augusti Cæsaris, sub Herode rege Judæorum, et sub præside Cyrino Syriæ provinciæ, duobus annis agens sub ubera Virginis inter homines Dei Filius, venerunt a Perside magi, ducatum illis præbente stella. Tunc didicist Herodes rex ^j, sive toparcha Judæorum, quod expectatores venissent in Hierosolymam civitate n. Et jubens eos adduci, cœpit eos interrogare. Venerant enim cognoscentes, quia mystica quadam imbui quæ eis apparuerat stella in Oriente, de humanitate Salvatoris nostri Jesu Christi, deferentesque ei munera tanquam vere regimagno et triumphatori, secundum quod eis sidus de cælo nuntiaverat. Qui etiam ab orientalibus adventantes interrogabant dicentes: Ubi est qui natus est Judæorum rex? Et conturbati sunt Judæi. Quinetiam magi cogniti comprehensi sunt, et introducti ad Herodem regem ^k: et interrogavit eos, quapropter in Judæam advenerint exploratores? Et suggerentes magi miraculum stellæ, et quia magnus rex natus est in hoc mundo, et quia dona ei cum adduxerint, advenissent sicut regi magno munera offerturi ^l; dixerunt, Quia quæ adtulimus, munera Deo proferimus; vidimus enim stellam ejus in Oriente, et venimus ut eum adoremus. Herodes autem audiens hæc, stupens remansit, cogitans quoniam post Augustum Cæsarem, qualis est virtus hujus qui natus est regis ^m?

6. Venerunt ergo magi in Hierosolymam sub consulatu Vindicii et Varii ⁿ, anno imperii Augusti Cæsaris *xlvi*, quia secundo et xl anno ejusdem Augusti Cæsaris Salvator natus est, et in ii anno nativitatis ejus magi venerunt in Hierosolymam. Exquisivit igitur ab eis Herodes tempus sideris: et cum didicisset,

^g Omnino totum hunc et partim etiam sequentem tractum ex Malala p. 96-97, vel excipit ab ipso historicis desumptum esse apparet.

^h Confer Eusebii Chronicon editionis Romanæ lib. 1, cap. 18, pag. 92.

ⁱ Ita cod. sed *num pariter?*

^j Rursus noster ex Malala sumit multa in sequentibus.

^k Ex Malala ad litteram: *οἱ τινες μάγοι γνωσθέντες, συνεισέχθησαν καὶ εἰσπλήθησαν τῷ Ἡρώδῃ βασιλεῖ.*

^l Sic in aliis codicibus vidi interdum *offerunt, offeria*.

^m Cuncta prorsus ex Malala p. 97.

ⁿ Apud Malalam, p. 93, *Valerii*.

dixit eis : Ite, et scrutamini diligenter de puero hoc ; et cum inveneritis, redientes renuntiate mihi, ut et ego veniens adorem eum. Et abierunt magi, stella quæ paululum ab eis abscesserat præbente iterum illis sicut prius ducatum, quam in Oriente viderant. Et invenerunt Jesum et matrem ejus Mariam in domo ; et cadentes in pavimento terræ, adoraverunt Salvatorem Christum, et optulerunt ei munera quæ detulerant secum in suis thesauris, tanquam Deo et regi, aurum, thus et myrrham. Et responso accepto ab angelo per somnium, per aliam viam limitis regressi sunt in suam regionem in partibus Persarum, contententes Herodem regem. Cumque se inclusum vidisset a magis Herodes rex, iratus est vehementer ; et sciscitatus a principibus Judæorum ubi Christus nasceretur secundum quod propheta prædixit, mittens manum militarem, occidit omnes pueros in Bethleem civitate Judæ, et circa fines ejus, a bimatu et infra, secundum tempus quod exquisierat a magis, sicut divina inquit Scriptura. Et continuo Herodes dum perfecisset scelus, scitans verbibus a Deo percussus animam reddidit ^a.

7. Et factus est toparcha in tetrarchia Judæorum, sive rex, Archelaus filius ipsius Herodis, per annos viii, sub consulatu ^b Lamii et Servilliani ; sub quo et Salvalor et Virgo mater ejus Maria cum Joseph introierunt in Ægyptum, secundum imperium Dei per angelum apparentem Joseph, sicut scriptum est : Ecce Dominus sedet super nubem levem ; venit in Ægyptum, et comminet omnia simulacra et sculptilia Ægyptiorum. Ad adventum enim Salvatoris sedentis super gremium virginis matris, dum ingrederetur in Ægyptum, erat illic templum idolorum, quorum in præsentia Christi omnia simulacra de suis locis atque sedilibus exsistentia, contracta sunt, et in pulverem redacta, quod et beatus Epiphanius Cyprius episcopus commemorat. Et cum expleti essent iii anni in Ægypto, iterum angelus apparens Joseph, jubet ut regrediator in Judæam terram cum puero et matre ejus. Et propter metum Archelai filii Herodis, habitavit in Nazareth civitate Galilæe quasi subocculte. Omnia autem secundum quod ante fuerat prædictum a prophetis sanctis, sicut et in Evangelio testimonia proferuntur de prophetis libris.

8. Cui jam autem fuisset puer Jesus annorum xii, ascenderunt Joseph et Maria cum puero Jesu in templum Domini in Hierusalem, ut Lucas evangelista narrat ; et dehinc non amplius infert memoriam de Joseph, quia scilicet cum esset senex et plenus dierum, justus vir in omnibus, requievit in pace cum patribus suis. Usque ad xii annos ætatis Salvatoris vixit, et deinceps qui vit sicut nobis paterna commendat auctoritas. Augustus vero Cæsar lvi anno regni sui mense Octobrio, qui Hyperberetanus secundum Athenienses ^c dicitur, abiit in Capitolium, quod est in medio urbis Romæ, ut per divinationem addisceret quis regnaturus fuisset post ipsum in Romana republica ; et dictum est ei a pythonia, quod infans Hebræus, jubente Deo, e cælo beatorum descendens, in hoc domicilium statim jam venit, cæterum genitus sine macula, alienusque ab aris nostris. Quare extens inde Augustus Cæsar a divinatione, ædificavit in Capitolio aram magnam in sublimiori loco, in qua et scripsit Latinis litteris dicens : HÆC ARAM FILII DEI EST. Ubi factum est post tot annos, domicilium atque basilica beatæ et semper virginis Mariæ usque in presentem diem, sicut et Timotheus chronographus commemorat ^d.

^a Malalas, p. 97.

^b Malalas, loc. cit. *Lamii et Servilliani*.

^c Imo vero secundum Macedonas.

^d Timotheus apud Mal lam pag. 98, non nominat nisi aræ ab Augusto erectæ. Plura itaque noster apud Timotheum, quem citat, legat.

^e Sic apud Malalam, p. 98.

^f Malalas, p. 99, *Albani et Nerva*.

Post hoc autem ipse Augustus morte sua defunctus est senex, cum esset annorum lxxv.

9. Post regnum vero Augusti Cæsar, sub consulatu ^e Sexti et Sexticiani, regnavit Tiberius Cæsar, cum esset Dominus Jesus Christus inter homines, habens ætatis annos xv. In anno autem xv regni ejusdem Tiberii Cæsaris, sub consulatu Silviani et Neri ^f, cœpit sanctus Johannes præcursor prædicare baptismum poenitentiae, et baptizatur omnis Judæa, secundum propheticam vocem. Tunc venit ad eum Dominus Jesus Christus a Galilæa in Jordanem, incipiens annorum xxx ; id est dies xii supra annos xx et viii ; quia viii Kal. Januarius natus est de Virgine, et viii Idus Januarius baptizatus ex aqua est, ex quo et mirabilia facere inchoavit. Et baptizatus est in Jordane flumine Palæstinae, in mense Aduneo, qui et Januarius, die sexta mensis, viii Iduum Januariarum, in nocte, hora decima noctis, hoc est in diluculo, sub consulatu Rufi et Rubellionis. Ex quo et Johannes Baptista clarus factus est hominibus, quem et decoflavit Herodes in carcere, in Sebastia urbe, iii Kal. Septembris, sub consulatu Falconis et Rufini, propter Herodiam uxorem Philippi fratris sui, eo quod inlicito duxerat eam, sicut scriptum est ^g.

10. Anno igitur xviii regni Tiberii Cæsaris ^h, mense etiam vii octavi decimi anni regni ejus, factus annorum circa xxxiii Jesus Christus Dominus noster traditus est a Judæo Scariote discipulo suo, mense Dystro, qui est Martius, xiiii die mensis, id est viii Kal. Aprilis, luna xiii habente diem, erat autem dies v feriae, hora nocturna vi. Et ductus est ad Caipham principem sacerdotum, et inde traditus est Pontio Pilato præsidi, prima mane. Et continuo ejusdem Pilati uxor, nomine Procla, misit ad eum dicens : Nihil tibi et justo illi ; inultum enim passa sum hodie per visum propter eum. Et cognoscentes hoc Judæi, seditionem concitaverunt dicentes : Tolle, tolle, crucilige eum. Erat igitur hora iii quando acclamaverunt Judæi suis vocibus crucifigentes Filium Dei. Accipiens autem sententiam iam Dominus noster Jesus Christus crucifixus est specialiter viii Kal. Aprilis, mense Martio ⁱ xxv die mensis, luna xiii. Erat autem vi feria parasceves, hora diei vi ; et obscuratus est sol, et erant tenebræ per universum mundum. Anno autem xviii imperii Tiberii Cæsaris hæc facta sunt, ita ut fieret defectio solis maxima quam quæ notæ sunt contigisse prius, et fuit nox hora diei vi, ita ut stellæ in cælo apparerent. Salvalor vero Jesus Christus tradidit spiritum hora nona. Et statim facta est i nox in omni terra, et terræ motus magnus, et patefacta sunt monumenta, et petreæ fissæ sunt, et mortui resurrexerunt, sicut in divinis Evangeliiis effertur veraciter ; ita ut dicerent Judæi, Vere Filius Dei erat iste quem crucifiximus. Et sepultus est Jesus Christus hora decima in ipsa parasceves die, sub consulatu Sulpicii et ^k Solatii, procurante Syriam Cassio præside.

11. Surrexit autem Dominus noster et Deus Jesus Christus mense Dystro, qui est Martius, ^l vicesima septima die mensis, id est sexta Kal. Aprilis, hora nocturna x circa diluculum lucescente die Dominica, in ipso mense Martio, vii et xx die mensis, luna xvi. Unde et primo quidem apparuit prima mane Mariæ Magdalene, et deinde suis discipulis apostolis, et aliis sanctis quam plurimis ; et commoratus est cum eis per dies xl : super terram postquam resurrexit a mortuis. Et adsumpsit in celos Dominus noster et Deus Jesus Christus mense Artemisio, qui est

^e Hæc quoque sunt apud Malalam, p. 100.

^f Rursus ex Malala, p. 101.

^g Malalas, xxiv.

^h Cod., mendose, *lux*.

ⁱ *Σώα* habet Malalas, p. 101 ; noster *Solatii* ; utique mendose pro *Sylla*.

^l Malalas, *vicesima quinta*.

Maius, v die mensis, id est in Nonas Maias, die v fer. A hora ii, sanctis apostolis videntibus, et alia turba discipulorum, quemodo assumptus est a nubibus; sanctis angelis dicentibus: Quid aspicitis in cœlum, viri Galilæi? Hic Jesus qui assumptus est a vobis, sic iterum veniet, quemadmodum eum videtis eantem in cœlum. Descendit autem secundum Domini pollicitationem sanctus et vivificator Spiritus super apostolos mense Artemisio, qui est Maius, a xv die mensis, die Dominica, hora iii, agente præsidatum in Judæa eodem Pontio Pilato, qui assignatus fuerat principari genti Judæorum ab ipso Tiberio Cæsare qui dissolvit regnum Judæorum, et constituit eis principem præesse qualemcumque voluisset, sub pontificatu sacerdotum Judæorum Annæ et Caiphæ ^b.

12. Hoc namque loco licet inspicere quicquid pertulerit Christus salus et redemptio nostra, omnia gesta esse in homine pleno cum Deo. Nam quod Christus per angelum Virgini nuntiatur, ad evacuandum consilium serpentis ad Evam in paradiso. Quod autem de Virgine natus est, propter protoplastum Adam, quam de virgine terra et impolluta ad suam fecit imaginem; qui cum sadente diabolo mortis incurrisset exitium, a solo Domino Christo rerum reparatore et conditore ejus corporis et anime, per immortalitatem Christi, restauraretur domicilium. Quod autem decimi mensis limitem tetigisset in Virginis utero, id est dies vi supra mense nono perficiens, quod nullus ex filiis hominum tangit metrum nascendo per semen, nisi solus Christus verus Filius Dei et hominis sine semine natus ex virgine; ita ut fiant dies in una collectio et constructio cclxxvi, qui sunt allegorice vel per typicam questionem; quod ipse affatus in Evangelio ait: Solvite templum hoc, et ego in tribus diebus suscitabo illud. Sed Judæi ignorantibus capitulum rationis, protulerunt testimonium veritatis, et ita Domino respondentes aiunt: xl et vi annos ædificatum est templum hoc, et tu in tribus diebus suscitabis illud? Ille autem, inquit evangelista, dicebat de templo corporis sui, cujus dispensationem adprehendere nequiverunt Judæi, ideoque numerum annorum ædificationis templi, quod veri templi formam gerebat, Domino protulerunt: quem numerum non sub Salomone conditore ejusdem templi, sed sub Zorobabel, qui et Esdras, restauratore contigisse perlegitur; eo quod gentes, quæ in circuitu erant, opus præpedibant. Nam Salomon annis vii completit opus ædifici templi Domini.

13. Etenim Jesus noster pacificus Salomon ædificavit sibi per sapientiam in Virgine sacratissima sui corporis templum per hunc numerum sanctum, id est per novem menses et dies sex. Quia omnis nativitas masculi, decimi mensis tangit initia, et sic prodit ad hujus vitæ potentiam. Nam hoc ordine secundum auctoritatem majorum nostrorum atque priorum dicitur aut legitur generis humani conceptio, quod per sex dies lactis similitudinem habens jacet senem in vulva; dehinc convertitur in sanguinem usque ad dies viii; deinde augetur usque ad xii; et dehinc adduntur x et viii; qui mox coagulatur et tendit ad limamenta membrorum vi et viii, xii et xviii, fiunt simul xlv: addes unum, et fiunt xlvi, et inde ducis per partes, id est sexies quadragesimi cclxi: et iterum idem per sextam sex seni xxvi trecies sexies, qui in una summa fiunt cclxxvi. Et ideo in Domino solo una cadit dies super xlv propter singularem ejus incarnationem de virgine, sine corruptione sive glutinatione seminis. Eo quod secundum typum historiabilis templi, xl et vi annis ædificati, ita Christus corpus humanitatis suæ per hunc gradum restaurans parietem in semetipso, quem in Adam suis fraudulentissimis diabolus calidus serpens ruinaverat, illius salutare ædificium restauraret; et passus, post tertium diem nunquam moriturus erigeret; et sic omnem hominem a sub-

jectione diaboli liberaret. Nam xl et vi significant sextam quam mundus agebat ætatem, dum reparator suæ fabricæ adveniret, et perfectam pœnitentiam per numerum perfectionis quadragesimæ jejunium pœnitentibus demonstraret. Unde et ipse Salvator temptatus a diabolo velut homo, victor exstitit. Ut Deus ergo per quadragesimum et sextum numerum tertiumque duplicatum, omnem humani generis massam in unam fidei fermentando coagulavit consparsionem.

14. Quod autem ex femine editus ventre, positus in præsepio, pannis est obvolutus, propter illum versiculum, quo David iurejurando Deus promiserat dicens: De fructu ventris tui ponam super sedem tuam. Præsepium totus mundus adseritur, in quo suis jumentis rationabilibus pabulum subministrat Dominus majestatis. Pannis vero advoluitur, nostras miserias patiendos, in quibus adhibens nobis emplastra, nostris vulneribus exhibuit medicinam. Quod autem in Bethleem Judæ civitate David nascere (*ita cod.*) voluit Christus, propter illud quod ante jam pronuntiatum fuerat Jacob fugienti, dum soporatus scalam ibi ad cœlum usque conspiceret, et angelus Dei ascendentes et descendentes vidisset, et Deum in summo incubuisse aspiceret, dixit: Hic est vere domus Dei, et porta cœli; unde appellatur Bethel. Et lapidem, quem ad caput sibi Jacob posuera, in similitudinem illius lapidis angularis (erexit in titulum) cui junctos duos parietes e diverso venientes in semetipso copulavit; scilicet populorum connexionem Judæorum atque gentilium, pacem in utrisque perficiens. Quod vero admirabiliter a pastoribus vel vigilibus invenitur, sive quod in cunabulis adoratur, typus gerebatur optimorum pastorum, quos Christus paterfamilias constituens super famulos et famulas, ut juste tritici mensuram distribuant, sollicite diligenterque mandavit. Vel illius, cui ter ait injungens. Pæce oves meas, ne luporum impetu perturbatæ pæscua perdant, id est placita mea.

15. Quod autem a magis, primis omnium gentium velut nationum primitiis adoratur, omnium creatorem et dominatorem significant esse venturum; et a gentibus creditum iri atque in munerum oblatione Deum et regem; sed et ad victimæ sepulcrum myrrha dicitur distributa, ut per trinam speciem munerum, id est per aurum regi, thus Deo, myrrham morituro, tanquam una deitas Patris et Filii ac Spiritus sancti, sancta et individua Trinitas adoraretur in Christo, crederetur in mundo, prædicaretur in gentibus. Quod stella ducatum magis præbuerit, propter illud quod legitur: Orietur stella, inquit, de Jacob, et ascendet homo in Israhel, et confringet omnes duces alienigenarum. Et illud: Omnes a Saba venient, ferentes aurum, thus et myrrham, salutare Domini nuntiantes. Quod autem persequitur ab Herode perfido rege cruciatumque, ut adimpleretur Scriptura quæ dicit: Vox in excelso, hoc est in Rama, audita est, ploratus et luctus magnus; Rachel plorans filios suos, et noluit consolari quoniam non sunt. Inlusus namque a magis sævit Herodes adversus Christum, et quasi posset inter cæteros unum jugulare, quem sibi succedere miser timebat, millia parvulorum in persona unius infantis impius et crudelis mactavit. Sed ab angelo sancto monitus per visum Joseph tulit puerum cum matre ejus in Ægyptum; et Herodes contra suum iudicium sine causa parvorum innocentium crimine pressus, infantium perneceavit exercitum.

16. Quod autem circumcisionem Christus in carne pertulerit, propter illud quod Apostolus ait: Christum enim, inquit, ministrum circumcisionis fuisse credendum est, et illud de Exodo: Cum proficisceretur Moyses imperante Domino ad Ægyptum, et secum comitaretur conjux cum liberis, occurrit ei angelus, interdicere illum volens. Ad quod attonita

^a Malalas, xiv.

^b Hactenus noster Chronographus plerumque Malalas secutus est.

Sepphora, accipiens lapidem circumcidit puerum: et propter sanguinem circumcisionis pueri, pepercit angelus ne interficeret. Unde circumcisione Christi omnis legis ira cessavit, et sanguis ejus pondera dura tulit; eo quod finis legis Christus, qui maledictum vetustatis absolvit, et a servitutis jugo nos liberavit. Quod autem adrevisse dicitur sapientia quoque coram Deo et hominibus, summam atque perfectam hominis plenitudinem gessit in ævo; ita ut incipiens annorum xxx baptismum voluntarius a Johanne peteret in Jordane; propter illud quod ait Apostolus: donec omnes, inquit, occurramus in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi.

17. Nam et primum hominem Deus ætate perfectum, nec non et intellectu atque ratione præditum, ut suæ scilicet voluntatis rector esset arbitrii, de terra finxit incolumem juvenem, et ejus conjugem plenam nubilem annis, pectore virginem, decoram in omni membro, jamque maturam, ita pulchrum oculis visum, eduxit ex latere dormientis. Quia non parvulorum motibus aut teneritate mentium puerorum in corpore parvo contentum, atque pedum, manuum, linguarum, sermonum et actuum præditus; sed ætate, ratione, soliditate membrorum atque sapientia plenus, primo Deus ex luto terre ferisse credendus est, ut ex illorum materia soboles crearetur: tanquam ex arbore rami vel fructus primum quidem tenues, postea jam paulatim maturi vel firmi videntur proliferare. Ita namque omnis natura firma et solida quicquid protulerit ostendit, reparante auctore Deo dum generat. Et sic quippe credendum est, quia homo in primordio factus a Domino, ætate legitimus, et mente plenus, et capax rationis; in qua victoriam caperet, si mortis imperasset auctori. Ideo namque penam mortis incurrit, quia non sub parvuli motu et infirmo sensu, sed plenus ratione homo in paradiso deliquit; quia scienti bonum facere et non facienti, peccatum est illi imputatum. Renovatur autem per gratiam Creatoris qui non solum parvulus coronavit dum natus est, verum etiam diabolum compercutit cum passus est, donando nobis quod ipse gessit in carne: ut resurrectionis similiter Christi, omnis anima xxx surgat annorum ætate in hac ipsa, quam gessit vivens in corpore, carne; ut recipiat unusquisque juxta quod egit in corpore sive bonum sive malum.

18. Quod autem baptismum a Johanne Christus libenter acceperit, ut tu non dedigneris a conservo suscipere. Non delitor, sed Dominus, sine peccato sumere voluit a servo; ut inter ipsa fluentia Jordanis super unum mediatorem Dei et et hominum sanctæ Trinitatis declararetur auctoritas; dum Deus Pater in voce, Filius in homine, Spiritus sanctus in columbæ specie demonstrantur, una divinitas constans et indivisa deitas atque majestas. Quod autem ab spiritu expulsus est in desertum, id est caro factus homo, quam sumpserat propter veterem Adam, quem intra delicias paradisi diabolus vicerat, hic in deserto cum inimico configere cupiens, ut per jejunii munus de illo victoriam capiens, omnibus suis fidelibus traderet conculcandum. De qua victoria ante propheta Zacharias cecinit dicens: Vidi, inquit, Jesum sacerdotem magnum, et stabat a dextris ejus diabolus, id est ex parte justitiæ, concinnans oculos. Et dixi ad eum: Incepit tibi Dominus, diabolus, qui redimit Israel, et elegit Hierusalem: nobis ergo vicit qui solus victoriam de diabolo capere

* Locus valde notabilis ob æstimandum hujus Chronici antiquitatem. Etenim auctor vetus epistolæ de ordinibus ecclesiæ (*S. Hieron. Opp., tom. ult., p. 115*), *primus*, inquit, *in clericis fossariorum ordo est*, quem noster tamen ponit secundum. Animadvertit autem Aringius Rom. subt. T. I, p. 60, *fossarios* hos ecclesiæ ministros, dici *χωρδατάς* a S. Ignatio epist. ad Antioch., et *χωρδατάς* a S. Epiphania in

potuit. Quod autem discipulos ex piscatoribus facit, ut non ex sanguinis nobilitate plaudentium, sed ex pauperum grege humiliter sententium primas institueret xii Ecclesiæ columnas, tanquam ex Jacob xii congregationis illius patriarchas; nam unaquæque tribus Israel singulos apostolos in Novo Testamento, quasi xii lapides vivos ex Jordanis alveo reddiderunt; et sic totum mundum, tanquam menses totius anni, solem in se justitiæ continentem per-lustraverunt; et animas fluctibus exsiliæ vagas, lucidis Dei præceptis, tanquam in lina (*sic*), manibus Ecclesiæ medio concluserunt. Sic enim ait: Venite post me et faciam vos piscat- res fieri hominum.

19. Quod autem infirmitates atque argrotationes nostras, sicut reor prædixerat Esaias, libenter partaverit, sic per omnia currens, quemadmodum gigans per viam; oportet inspicere quomodo in se consecrando Ecclesiam, gratias ejus singulos commendaverit, id est per septem gradus officii mancipandam altario sanciverit; qui sunt ostiarius, fossarius*, lector, subdiaconus, diaconus, presbyter, et episcopus. Illos septem gradus implevit Christus in carne. Nam ostiarius fuit, quando ostium arcæ aperuit, et iterum clau-it. Fossarius fuit quando Lazarum de monumento, quarto die jam fetidum evocavit. Lector fuit quando librum Esaiæ prophetæ in medio synagogæ in aures plebi aperuit, legit, et cum replicasset, ministro tradidit. Subdiaconus fuit quando aquam in pelvim misit, et humiliter sua sponte pedes discipulorum lavit. Diaconus fuit quando calicem benedixit, et apostolis suis ad bibendum porrexit. Presbyter fuit quando panem benedixit et eis similiter tradidit. Episcopus fuit quando in templo populos, sicut potestatem habens, regnum Dei docebat. Et hæc quidem etiam sanctus Ephraem commemorat similiter.

20. Nam quod a proprio discipulo xxx argenteis venundatur Judæis, ante præsignatum est in Josepho suis fratribus Israhelitis distracto. Quod autem ligatus a ministris Hebræorum describitur, ut eos qui diabolo compediti tenebantur absolveret, et nexus peccatorum confringeret. Et quod palmas in faciem verberatur, nobis veram libertatem donavit. Et quod colaphis capite cæditur, nostrum esse sanitatis redditum caput. Et quod immundis sputamentis perlinitur, a nostra facie abstersit opprobrium. Et quod dorso flagellis verberatur, a nobis plagas mortis et diaboli flagella dimovit. Et quod ante tribunal Pontii Pilati adstat, a nobis terrorem atque formidinem judicum et principum hujus mundi abstulit. Et quod multos testes falsos perulit, sanctorum suorum contra impios testimonium confirmavit. Quod autem inter iniquos deputatus est, ut filios adoptivos per fidem angelorum participes demonstraret. Quod vero unum suscepit, alterum reproberit, ut quantum intersit inter humilitatem et superbiam, et quantum desperatio ab spe salutis, vel a malitia distet clementia, demonstraret. Et quod clavus configitur, ut aculeum mortis, qui nobis fuerat perniciosus, significaret esse destructum. Quod vero vestes ejus in sortem ceciderint, ut sors sanctorum firmaretur in cælo.

21. Et quod etiam propria potestate, morte sua habuit expletionem dicens, Consummatum est, et inclinato capite tradidit spiritum; propter illud: Potestatem habeo ponendi animam meam, et potestatem habeo iterum sumendi eam; eo quod sacrificium voluntarium se ipsum optulit Patri pro nobis. Quod-

exp. fid. Boldettus in Cœmeteriis lib. 1, 15, de his Christianis fossariis seu fossoribus docte disserit, exhibetque imaginem in cryptis sacris repertam cum inscriptione *DIÖGENES. FOSSOR. IN FAGE. DEPOSITUS, ETC.* Porro de varietate ac multitudine minorum ordinum apud varias Ecclesias, legere proderit quæ scribit in dissertatione de rebus eccles. cœpt. Josephus Assemanus Script. Vet. tom. V, part. II, pag. 117.

que unus idemque inter mortuos liber, ut nostra A in h. mine. Nam post sexti diei operationem non legitur factum hoc aut illud; sed requievit, inquit, Deus in die septimo ab omnibus operibus suis. Ergo requiescit omnis homo ab opere suo, vel hic mundus ab studiis suis tanquam in die septimo, post sextam suam artem, sicut Deus ab omni opere suo. Sabbatum igitur nunc est, ut nullus repariatur operator vineæ Dei; donec subito veniat qui reponit post fluxum mundi in suis sanctis omnibus requiescere. Namque primam diem, in qua principia mundi sunt, ipse nobis octavam per resurrectionem fecit, in qua Deus sanctis requiem donavit.

24. Igitur expletum est sextum milliariū ætatis hujus mundi etiam quamvis contradicant qui hoc percipere nolunt, et septima agitur. Sæculum hoc diem solemnitatis suæ frequentiamque in qua est ignorat, horamque et diem finis suæ; quia, sicut in Apocalypsi intimatur, in septima tuba, seu in septima phiala iræ Dei, complebuntur sermones Dei. Sed ut ne quis hoc putet quod vi milliariū annorum exple urus sit mundus frequentia sua, nullo modo reperiet istud ante prædictum, eo quod sabbati die requiem habebit hic orbis; sed hora et dies incerta a gelis et hominibus a Domino perhibetur. Ait enim: De die autem illa et hora nemo scit, neque angeli in cælo, neque Filius, nisi Pater solus. Et ne quis carnaliter arbitratus putet, aliquid scire Patrem quod nesciat Filius, et in hæresim involutus incidat; sed magis hoc significare voluit Dominus, quia Filius in patre manens, cum eo universa cognoscit; quicquid enim operatur Pater, unum est cum Filio et Spiritu sancto, sine quibus non operatur. Et quicquid operatur Spiritus sanctus, unum est cum Patre et Filio, sine quibus non operatur. Ergo et quicquid scit Pater, simul et Filius et Spiritus sanctus cum eo pariter cuncta cognoscunt. Quia scilicet Pater et Filius et Spiritus sanctus una atque inseparabilis deitas in semetipsa ineffabiliter constans omnia novit et cuncta cognoscit. Dum vero septima jam dies ad requiem properat, mundus iste, hoc est elementa ipsa quiescant a servitute necesse est, ut in suis sanctis Dominus requiescat, et ipsi in eo perpetuo ab omni fluctuatione quiescant. Et tunc vere sabbatizabunt iusti cum Domino, et dies prima fiet octava in resurrectione sanctorum, quando area ventilata fuerit, et a palea discretum erit frumentum, quando non latebit quod nunc latet. Nam quid, rogo, cernitur mundus, dum vilis apparet? Totum ergo super mvi annorum b agit nunc perfectionem suam in numero Evangelium, ut in eis qui futuri sunt ad salutem sit, in quantum concesserit ipsa Divinitas, cui soli cognitum quantum nobis expedire queat.

25. Igitur incipiamus ipsorum Cesarum vel imperatorum annos quos regnaverunt.

Liceat ab adventu Salvatoris in carne exponere secundum chronica executionem.

Augustus namque, qui et Octavianus Cæsar, vel imperator, regnavit annos lv, sed in xlii regni ejus natus est Christus in carne de Virgine.

Tiberius regnavit ann s xxii et dimidium. Sed in quinto decimo regni ejus baptizatus est Dominus Jesus in Jordage flumine a Johanne præcursore. Et in xviii anno regni ipsius Tiberii Cæsaris passus est idem Dominus noster Jesus Christus; et pandit nobis salutare et pretiosum lignum crucis, in quo sibi conjunxit Ecclesiam per sanguinem et aquam ex proprio latere. Post Tiberium vero,

Gaius regnavit annos iiii et menses vii.

Claudius regnavit annos xiiii et menses viii.

Nero regnavit annis xiii et menses ii.

Galba regnavit anno i et menses vii.

Lucius regnavit menses iii.

Vitellius regnavit^d annos viii et menses viii et semis.

^a Recole dicta a nobis in prævio monito.

^b Id est, ultra sextum milliariū annorum.

^c A Malala, p. 109, dicitur *Lucius Otho*. Utrobique mendose pro *Salvius*.

^d Grandem hunc errorem sumit noster ab historicis quos sequitur Malala, pag. 110. Dele igitur annos, retine menses.

25. Sed nunc jam ad id unde digressus sum retorquam (ita cod.) articulum, ut possim adprobare quod in fine temporum venerit Christus, Dei et hominum mediator in carne, sicuti superius exposuimus, Apotolo prædicante postquam ait: Cum venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum factum ex muliere, etc. Et Johannes evangelista in Epistola sua dicit: Filioli, novissima hora est. Sed et beatus Petrus apostolorum princeps eadem in epistola sua dicit: Non latet vos, inquit, hoc David, quia mille apud Deum sicut dies una, et dies una tanquam mille anni. Sex enim diebus perhibetur hic mundus perfectus a Deo cum omnibus quæ in eo sunt; et in septima requievisse Deum ab opere suo prædicatur; id est, perfecto orbis curriculo, requiescit Deus

in h. mine. Nam post sexti diei operationem non legitur factum hoc aut illud; sed requievit, inquit, Deus in die septimo ab omnibus operibus suis. Ergo requiescit omnis homo ab opere suo, vel hic mundus ab studiis suis tanquam in die septimo, post sextam suam artem, sicut Deus ab omni opere suo. Sabbatum igitur nunc est, ut nullus repariatur operator vineæ Dei; donec subito veniat qui reponit post fluxum mundi in suis sanctis omnibus requiescere. Namque primam diem, in qua principia mundi sunt, ipse nobis octavam per resurrectionem fecit, in qua Deus sanctis requiem donavit.

24. Igitur expletum est sextum milliariū ætatis hujus mundi etiam quamvis contradicant qui hoc percipere nolunt, et septima agitur. Sæculum hoc diem solemnitatis suæ frequentiamque in qua est ignorat, horamque et diem finis suæ; quia, sicut in Apocalypsi intimatur, in septima tuba, seu in septima phiala iræ Dei, complebuntur sermones Dei. Sed ut ne quis hoc putet quod vi milliariū annorum exple urus sit mundus frequentia sua, nullo modo reperiet istud ante prædictum, eo quod sabbati die requiem habebit hic orbis; sed hora et dies incerta a gelis et hominibus a Domino perhibetur. Ait enim: De die autem illa et hora nemo scit, neque angeli in cælo, neque Filius, nisi Pater solus. Et ne quis carnaliter arbitratus putet, aliquid scire Patrem quod nesciat Filius, et in hæresim involutus incidat; sed magis hoc significare voluit Dominus, quia Filius in patre manens, cum eo universa cognoscit; quicquid enim operatur Pater, unum est cum Filio et Spiritu sancto, sine quibus non operatur. Et quicquid operatur Spiritus sanctus, unum est cum Patre et Filio, sine quibus non operatur. Ergo et quicquid scit Pater, simul et Filius et Spiritus sanctus cum eo pariter cuncta cognoscunt. Quia scilicet Pater et Filius et Spiritus sanctus una atque inseparabilis deitas in semetipsa ineffabiliter constans omnia novit et cuncta cognoscit. Dum vero septima jam dies ad requiem properat, mundus iste, hoc est elementa ipsa quiescant a servitute necesse est, ut in suis sanctis Dominus requiescat, et ipsi in eo perpetuo ab omni fluctuatione quiescant. Et tunc vere sabbatizabunt iusti cum Domino, et dies prima fiet octava in resurrectione sanctorum, quando area ventilata fuerit, et a palea discretum erit frumentum, quando non latebit quod nunc latet. Nam quid, rogo, cernitur mundus, dum vilis apparet? Totum ergo super mvi annorum b agit nunc perfectionem suam in numero Evangelium, ut in eis qui futuri sunt ad salutem sit, in quantum concesserit ipsa Divinitas, cui soli cognitum quantum nobis expedire queat.

25. Igitur incipiamus ipsorum Cesarum vel imperatorum annos quos regnaverunt.

Liceat ab adventu Salvatoris in carne exponere secundum chronica executionem.

Augustus namque, qui et Octavianus Cæsar, vel imperator, regnavit annos lv, sed in xlii regni ejus natus est Christus in carne de Virgine.

Tiberius regnavit ann s xxii et dimidium. Sed in quinto decimo regni ejus baptizatus est Dominus Jesus in Jordage flumine a Johanne præcursore. Et in xviii anno regni ipsius Tiberii Cæsaris passus est idem Dominus noster Jesus Christus; et pandit nobis salutare et pretiosum lignum crucis, in quo sibi conjunxit Ecclesiam per sanguinem et aquam ex proprio latere. Post Tiberium vero,

Gaius regnavit annos iiii et menses vii.

Claudius regnavit annos xiiii et menses viii.

Nero regnavit annis xiii et menses ii.

Galba regnavit anno i et menses vii.

Lucius regnavit menses iii.

Vitellius regnavit^d annos viii et menses viii et semis.

^a Recole dicta a nobis in prævio monito.

^b Id est, ultra sextum milliariū annorum.

^c A Malala, p. 109, dicitur *Lucius Otho*. Utrobique mendose pro *Salvius*.

^d Grandem hunc errorem sumit noster ab historicis quos sequitur Malala, pag. 110. Dele igitur annos, retine menses.

Vespasianus regnavit annos viii et menses x.

Titus regnavit annos ii. Hi expugnaverunt Judæam et Hierusalem, post passionem Domini, usque ad supremum eos interficientes qui increduli remanserunt. Nam fideles custoditi divinitus in loco, qui vocatur Pellan, salvati sunt.

Domitianus regnavit annos xv et menses ii. Usque ad hunc adductus est in urbem Romam beatus deiloquus Johannes apostolus et evangelista, et usque nunc in hoc mundo duravit, et dimisit eum Domitianus, et abiit in Ephesum. Post Domitianum.

Nervas regnavit annum i et mensem i.

Trajanus regnavit annos xviii et menses vi.

Hadrianus regnavit annos xxii.

Antoninus Pius regnavit annos xxiii.

Marcus regnavit annos xviii et menses viii.

Antoninus verus regnavit ^a annum i.

Commodus regnavit ^b annos xxii et menses viii.

Pertinax regnavit annum i, menses ii, dies xviii.

Dadius Julianus, qui et Salvius, regnavit menses vii.

Severus Septimius Afrus (*ita cod.*) regnavit annos xvii et menses viii et semis.

Antoninus Geias regnavit annum i.

Antoninus Caracallus filius Severi regnavit annos vi et dies xxii.

Valerianus regnavit ^c annos vi.

Macrinus Callus (*ita cod.*) regnavit annum i et menses vii.

Antoninus alius regnavit annos iii, et menses ii.

Alexandrus (*ita cod.*) Mammææ regnavit ^d annos viii et menses iii.

^e Maximus regnavit annos iii, menses x.

Balbinus regnavit annum i et menses iii.

Pupienus regnavit menses iii et semis.

Gordianus regnavit dies xxii.

Alius Gordianus regnavit ^f annos xx (*ita cod.*).

Tertius Gordianus regnavit annos vi.

^g Marcus regnavit annos vi.

Philippus regnavit annos vi et semis.

^a Gravis error de imperio Lucii Veri, qui annis ix cum Marco regnavit, illique est præmortuus. Malalas quoque hic multum hallucinatur.

^b Sic et Malalas, quem jam castigavit Chilmealdus, suadens xii pro xxii.

^c Crassissimus error, in quem ipsum labitur Malalas, p. 126.

^d Imo an. xiv.

^e Id est Maximinus.

^f Somnium est.

^g Hic quoque Marcus confingitur.

A Valerianus regnavit annos ii et dimidium.

Gallus parvissimus regnavit menses v.

Decius regnavit annum i et menses viii.

Æmilianus regnavit menses iii.

Valerianus regnavit annos vi.

Gallienus, qui et Licinius, regnavit annos xiiii.

Claudius, qui et ^b Pullianus, regnavit annos viii.

Quintilianus regnavit dies x et vii.

Amelianus regnavit annos vi.

Tacitus regnavit menses vii.

Florianus regnavit menses ii.

Ælius Robus regnavit annos iii et menses iii.

Carus regnavit annos ii.

Numerianus regnavit annos ii.

Carinus regnavit annos ii.

ⁱ Licinianus regnavit annos vii (*ita cod.*).

Diocletianus et Maximianus regnaverunt annos xviii.

Constantianus major regnavit annos xxv.

Constantius regnavit annum i j.

Julianus transgressor regnavit annos viii ^k.

Jovianus regnavit menses vii et semis.

Valentinianus regnavit annos xvii.

Valens regnavit annos xiii ^l.

Gratianus regnavit annos vii et menses x.

Theodosius major regnavit annos xvii.

Arcadius regnavit annos xxiii.

Honorius regnavit annos xxxi.

Theodosius minor regnavit annos xlvi.

Marcianus regnavit annos vi et menses v.

Leo major regnavit annos xvi et menses xi.

Leo Junior regnavit annum i et dies xxii.

Zeno regnavit annos xv et menses ii.

Anastasius regnavit annos xxvii, menses viii et dies viii.

Justinus regnavit annos viii et dies xxii.

Justinianus regnavit annos xxxviii et dimidium.

Justinus regnavit annos viii.

C EXPLICIT CHRONICA. DEO GRATIAS. AMEN ^m.

^a Malalas, Ἀπολλωνίος.

^b Intelligatur Licinius.

^c Hoc quoque portentum est.

^d Corrige ii, ut est apud Malalam.

^e Sic etiam Malalas.

^f Hæc est Chronici clausula, ne forte aliquis mutilum in codice opus existimet. Cessat ergo in Justinii junioris anno nono, quem tredecim regnasse scimus. Ergo noster Chronographus Justinus adhuc imperante scriptum suum absolvebat.

APPENDIX IV.

CHRONICON BREVE

A MUNDI EXORDIO USQUE AD ANNUM CHRISTI DCCCX.

Ex vetusto codice ms. Bedæ de Ratione temporum, qui fuit ecclesiæ seu monasterii sancti Dionysii in Francia.

(Duchesne, Historiæ Francorum Scriptores, tom. III.)

ÆTAS PRIMA.

Adam cum esset cxxx annorum genuit Seth. Seth autem habens annos cv genuit Enos vivente Adam, et habente annos ccxxxv. Enos quippe habens annos xc genuit Cainam vivente Adam, et habente annos cccxxv. Cainam vero habens annos lxx genuit Malaleel vivente Adam, et habente annos cccxcv. Malaleel habens annos lxxv genuit Jared vivente Adam, et

D habente annos cccclx. Jared autem habens annos clxii genuit Enoch vivente Adam, et habente annos dcxxii. Enoch vero habens annos lxxv genuit Matusalâ vivente Adam et habente annos dclxxxvii. Et Mathusalem habens annos clxxxvii genuit Lamech vivente Adam et habente annos dclxxxiv. Lamech enim habens annos clxxxii genuit Noe. Noe habens annos d genuit Sem. Sem autem habens annos c di-